

MAGYAR MERKUR

I 789 dik esztendőben.

A' Róm. Csász. és Apost. Kir. Fels. különös engedelmevel.

Szombaton Kis-Afzszony-havának 29-dik Nappján.

Elegyes tudósítások.

A' Felséges Császár a' környül-állások szerint épülni kezd, a' hidegleléstől meg-menekedt, de még-is az ágyat őrzi.

Ő Felsége a' K. Appellatios-Fő Törvény' Táblának Personalisát és Présesét *Végh Péter* Urat a' K. Septemvirális Táblának Présesévé tenni; a' K. Kintstartót és a' K. Helytartó Tanátsnak első Vice-Présesét, *Ürmiényi József* Urat a' K. Appellatios Táblának Personalisává és Présesévé, és a' K. Helytartó Tanátsnak második Vice-Présesét *Szécsén Sándor* Urat első Vice-Présesé és K. Kintstartóvá tenni méltóztatott.

Bétsben Budán és a' táborokban mindenütt már a' Móldvai feregeinktől *Foksánnál* nyert győzdelem innepi *Te Deum*-mal innepeltetett. Budán a' Lovaság' Generálisja, *Barkó Báro* az ő Húfzár Regiment-jének

X x x

jének Óbersteri (Fő Kapitányi) Magyar köntöseben jelent-meg ezen alkalmatóságnál.

Azon szerentsés ütközetről, melly által az ellenség e' muló hónapnak 3-dikán a' *Bozzai* Paszszusról visszsa veretett, az Erdély országi Fő Vezér *Hohenlohe* Fejedelem Auguszt. 9-dikén költ bővebb tudósításában jelenti, hogy a' mi népünk az ütközet helyén el-esett ellenségből már 396-ot temetett-el, és még naponként egynéhány holt testek találatnak az erdőben.

A' holtak között találatott a' két ló farku *Bala Szülejmán Szerafzkir*-is, a' ki azon a' napon az ellenséges sereget vezérlette volt.

A' mi népünknek jutott préda igen gazdag vala. Azonkívül a' mi már előre fel-jegyezettett vala, 200 ellenséges lovakban részesültünk.

A' Székely Húszár Regimentből és az Orosz Gyalog Regimentből 74-re számláljuk veszteségünket, és 2 lovakra. *Imgarten* Kapitány hijánozik. Azon felül 16 embereink és 17 lovaink sebesítették-meg. A' mi veszteségünk annyira sem menne, ha az Oroszféle *Vítsei* Fel-Hadnagy az ellenségnek közelítésénél idején korán visszsa-vonta volna magát; mert tsak az ő el-késése miatt történt, hogy 66 embereivel együtt le-vágattatott.

A' már minapában meg-ditsért Székely Húszárbéli két Fő Strázsamestereken *Borrán* és *Dánielen* kívül kiváltképpen való ditséretet tulajdonit a' Fejedelem Ur a' Székely Húszárbéli *Damo* és *Ernszt* Kayitányoknak, a' Toskána Húszárbéli *Gáidler* és *Gány* Kapitányoknak, *Szeverovits* és *Pál* Fel-Hadnagyoknak, *Lajos* és *Horváth* Al-Hadnagyoknak, a' Székely Húszárbéli *Mauer* és *Krisztof* Kadétoknak, az Oroszféle *Fuksz* Fel-Hadnagynak, és a' *Pattantyús* Fel-Hadnagy

Rusz-

Rufszónak a' kik mindnyájan jelesen forgolódtak az ütközetben.

Bánát. A' Hadi Szerek Vezére *Klerfè* Gróf Urnak serege 16dikán meg-indult *Fenisről*, és még az nap *Korniaig* ment, 17dikén reggeli 5 órakor megint megmozdult, *Mihálydi* felé folytatván útját. Branovátzky szabad serege, Bojérnak szabad vadászfzai, és 1 Divizio az Oláh Regimentből leg-elöl jártak; az utánna következő előre rendelt sereg 1 Bat. Ráifzkiból, 2 Bat. Eszterházi Miklósébul, 1 Divizio Vürtemberg Dragonyofsaiból és 1 Div. Erdödy Húszárokból álla. Ezek utánna következett az egész sereg 3 ofzlopokban. 8 órakor az elöl járó seregek *Cserna Gorára* vagy *Fekete Hegyre* jutottak, a' hol az el-múlt esztendőben kezdődött egy tsata; itten akadtak a' mi seregeink leg-először ellenségre, a' ki meg-támadta őket; az ő számát meg-nem lehet határozni, mivel sűrű köd fedezte-bé a' hegyeket, és nagyon-is esett az eső. A' mi szabad katonáink, és szabad vadászaink tsatajának, Ráifzkinak első része és az Oláh Regimentből valók apró fegyverekből és végtére ágyúkból-is tüzellének. Azomban a' többi elöl járó sereg-is utánnaok léptetett; ezt látván a' Spáhi a' hidon által menének és jobbra a' hegyre fel-menni látszattak. A' még sűrű köd miatt nem tudhattuk-meg. 10 óra felé midőn a' mi ofzlopaink-is el-érkeznének, meg-szűnt az esőzés, és ekkor 2, 3000ig való ellenséget látánk a völgyben állani, a' kivel 4 ágyúval valának. *Vétsei* Generális az elöl-járó seregnek egyik részével jobbra *Fekete Hegyre* ment-fel, és a másik része a völgyben a hidon által; hegyről hegyre ágyúkat rakattattak-ki, hogy az által az utazás könnyebbítessék. Az ellenség 2 helyett 4 ágyúkat szegezett-ki a völgyben és lövöldözni kezdett; a' mieink mind untalan a négy szegeben mozdultak-elé

és

és csak néha néha lövöldöztek ágyúkból, de a szabad fereg beliek és lovas vadászok az ellenféggel tsatáztak. Az egész fereg ekkor több négyszégekre oszlott-el, és a lovassággal együtt utánnok léptetett. A' mint a mi seregeink elébb indultak, azonképpen hátrált az ellenfég; a *Pasovitsról* jövő útnál az elől járó seregek két részei megint egyesültek egymással és kevés akadályon kívül *Mihálydig* mentek, a hol dél utánn 3 órakor az egész fereg meg-érkezett. A *Tsoplán* még egy ellenféges őrizet tartózkodott estvéli 6 óráig; de azután visszafért *Suppanekre*. A *Suppaneki* völgyben még fok ellenféges seregek állanak, a kik *Allion* hegyén sántzba vették magokat. Ezen seregeknek számát mintegy 14, 20 ezernek tartják lenni. — *Mihálydiban* egy kevés zabot lisztet és vasat egy nagy fátorral együtt találtak a mieink; az ellenfégből elvesztettek 15-en vagy 20-an, a mieinkből 6 és egynehány sebet kaptak.

Feljár Templomról. — Aug. 7-dikén dél utánn érkezett ide a' Fő Vezér *Laudon* Bárá; ki-is eljövetele utánn azonnal lóra üle, és azokat a' hegyeket, mellyek táborunkat környül-veszik, tekéntetbe vette. A' *G. F. S. Bloufsky* Úr 3 Divizio Sákmin Vasasáival, 2 Bat Alvintzítól, és 2 Német Batalljonnal, 19-dikén az ide való táborból útnak indult *Saskára*. Ezen fereg *Valdek* Hertzeghez fogja magát adni, a' király azt tartják, hogy *Klerfő* Gróf Urral öszve fogja kaptsolni magát. — A' Fő Vezér Ur *Hiller* Oberstert Bétsbe küldötte plánumjának ő Felsegével való közöltetése végett. Mármost csak az említett Obersternek visszajövetele váratik, a kitől fogjuk hallani, léfzen-e valami *Belgrád* vivásábul vagy sem. 29-dikéig, úgy hiszszük minden nyilván fog-lenni. — 21-dikén dél elől a *Te Deum* énekeltetett táborunkban a *Köburg* Hertzeg

szeg által nyert győzdelem eránt. A Lovasság a jobb szárnyán álla, a' Gyalogság pedig a bal szárnyán ; 12 tizenkét fontos ágyúk a közép pontomba helyheztek. Egyik szárnyától a másikig futó tüzellés közben háromszori *salvet* adának az ágyúk.

Minekelötte *Klerfé* Gróf Ur az ő seregével *Mihálydi* felé léptetne ; következendő történet adta elő magát: *Valdek* Hertzeg egy Hadnagyot 50 Húszárok-kal küldött-ki az ellenségnek fel-keresésére , mellyről a' Hertzeg bizonyos hírt vár vala tőle. A' Hadnagy Ur az egész Almásban sem akadt ellenségre , elébbment tehát vizsgálás végett egész *Mihálydig* a' hol közel 400 Törökök táboroznak vala. El-tökéllé magában az ellenségre ütni , az ő 50 Húszárjaival serényen az 500 Törökök felé nyargala , ezek azt vélven , hogy még több Húszárok lehetnek hátul a lesben , mivel olly bátran jönnének ellenek , futásra adák magokat. A mi Húszárjaink egész *Suppanekig* üzték kergették őket , 15 Törököt le-vágtak és egyet fogva hoztak vízfzra a' Hertzeghez.

Zimonybul. Kevés hijja vólt , hogy egy Inzsenér Fő Hadnagyunk zodikán a' Törököktől el-nem fogatattott. Dalton Regementtől és szabad seregtől való őrizettel a' Besániai tőkésre ment sántzoknak és ágyúzós sántzoknak való helyet keresni ; ezt a' Tzigány szigeten el-rejtve vólt Törökök észre vehették , mert reggel 4 órakor a' bokrokból mintegy 300-an ki-jöttek , és meg-támadván szélső őrizetünket hátrálni kényszerítették azt , és egyenesen a Fő Hadnagynak indultak. Ezen Tisztet az ellenség már körül fogta a' Dunavitzánál , midőn el-tökéllé magában , az ő késérőjével együtt a' vízbe ugrani , és illyen módon a' szemlátómást való veszélytől meg-menteni magát. Ezen alkalmatofságnál 11 embereink veszték-el ; az ellenség sem

sem volt veszteség nélkül. — A' Foksáni győzdelmet
következendőképpen innepelték az itten táborozó se-
regek: 9 óra előtt *de Linny* Fejedelemnek sátorában
misesz szolgált a' tábori Pap és annakutánna a' *Te De-
um* énekeltetett. A' tengeri könnyűhajók és bárkák
vitorlákkal és zászlókkal fel-ékesítve a' hadi szigethez
balra állának, a' jobb kéz felől való öbölben a' faj-
kák állának. Az öt gyalog Regementek zengő mu-
ka szóval a' sántzok mellé állának, a' Dunától fogva
egész az *observatoriumig*. 10 órakor kezdődék az á-
gyuzás, melly a' bal szárnyon a' könnyű hajóknál fu-
tó tüzrel vette kezdetét, melly az *observatoriumnál*
végződött, és onnét megint a' könnyű hajókig visszaf-
szaladt; ilyen formán még 2-szer gyakoroltatott ezen
futó tűz. A' Belgrádi Törökök bámúlták ezen a' dolgon,
és meg nem foghatták mire való legyen ez a' nagy készü-
let. Midőn a' mi hajóink a' Dunán forba állának és a'
katonaság az *Observatoriumig* egy lineát formálna, me-
rő szemmel nézék a' Törökök. A' Basa egynehány sze-
mélyekkel az ő házának folyosójára jöve ki, és a'
bátyák' tetején nagy számú fokaság álla. A' Muzuk-
mánok hihetőképpen azt tartották, hogy ostromra kel-
ne a' dolog. A' könnyű hajókon és a' Duna mellett
lévő sántzon fel-felé valának az ágyúk igazítva, és a'
mint látszott, egynehány golyóbisok Belgrádba repül-
tek, mert valahányszor ágyukból lövöldöztetett, mind
annyiszor távoztak-el a' Törökök. Tsak az ágyúkból-
is 400 lövések tétettek.

Horváth országi levelek szerént a' Bosznnyákok
arra ajánlották magokat hogy a' Likkai határ-széleken
fogságba vitt Tisztjeinket, a' kik között *Szigenfeld*
Kapitány *Filipovits* és *Einkhemer* Hadnagyok vagynak
vissza-fognak adni, ha ellenben a' *Novibéli* Agát
és egynehány más Török Tisztek fogságunkból sza-
ba-

badon el-botsáttatnának. A. F. V. H. Vallis ezen ajánlást a' F. Császár eleibe terjesztette, és a mint halatlik ő Felsege bizonyos ok-vetések alatt reá fog állani. — Az *Ofrosácz*i határ széleken 10-ezer Törökök gyűltek volt öszve, de Aug. 7dikén a' *Jesernitzai* Basa ismét el-takarodott az ő seregeivel, és a' többiek visszsa-mentek váraikba. Azt mondják felölök, hogy egyenetlenségek támadtak volna köztök, és a' *Skutari* Basa, a' ki ígérte volt 20 ezer emberekkel való el-jövetelét, nem tett eleget szavának. Ez okbul széllyedtenek légyen-el az öszve-gyűlt Török seregek.

Török országnak távól lévő tartományjaiból halatlik, hogy a' kisebb Basák- és Vezérek külömbféle szinfogások alatt vonakodnak a' táborba kelni. A' többi közt *Jaminából* Epirusban írott levélben jelentetik, hogy az oda való Árnóták Basája *Ali*, a' ki a' múlt esztendőben 6000 emberekkel Belgrádban vala, és 4000 embernél nem sokkal többet hozott onnét haza, a' Divántól parantsolatot vett légyen, hogy az ő népével megint Belgrádba költözködjön. De mivel semmi hajlandosága sints erre, a' Görög előjárókat rá-vette arra; hogy egy jelentésnek írják magokat a' lája, hogy az ő tartományját felettéb háborgatják a' haramiák, és hogy a' tartománynak bátorsága meg-nem engedi mostanában leg-jobb népével puszta hagyni az országot. Hogy ezen szinfogás annál tet-szetősb légyen, a' *Kakofolya* hegyeknek lakosait a' kik csak prédából élnek, és haratsot nem fizetnek, meg-támadta volna, de olly rozfízul fogadtatott volna tőlök, hogy nevezetes kárral visszsa-kelletett volna térnie.

Frantz ország. Párisban meg-lehetős tsendefség vagy on immár, és a' polgári strázsa, melly nagy szám-

ra nevekédett, jó rendet tart, ambár a közönséges am-
nestia, vagy a' meg bantáfoknak botsánatja, el-töröl-
retett. A Sváitzer Gárdának Generálisa *Bezenval* még
most-is fogva tartatik egy kis helységben Parishoz 7 mért-
fölnyre. Némelly más személyek, a kik hasonlóképpen a-
zoknak tanátsadóik és eszközeik voltak, akik a szabad-
ságot el-akarták nyomni, olly szerentések valának,
hogy az országbul ki-költözökötek, és a rájuk lefel-
kedő nép előtt el-szaladhattak. *Lámbesk* Hertzeg *Tu-
rinba* érkezett, *Brolljo* Vezér *Lukfszenburgba*. Mi-
fok, a kik nem itélték bátorfágosnak hazájokban ma-
radni, kik Angliába, kik Helvetziába, kik pedig
Belgiumba mentek. *Vogüyon* Hertzegnek nem szolgált
a szerentse; mert útjában el-fogattatott, és várja u-
többsi farsát.

A' Törtsvári Paszfsuzról iratik, hogy *Ingarten*
Kapitány és *Vetsei* Hadnagy, a kik a Bozzánál történt
ütközet után sehhol sem találtattak, mostanában *Bukurgesen*
sebeikben fekszenek és utöbbsi farsok felöl bizonyta-
lanok. — *Mavrojeni* Fejedelem készül a' futásra; mert
minden ingó jószágát a' Duna partján lévő *Oltemitso*
faluba hordatta. A' Törökök-is csoportosan szöknek
a' Dunán által.

Repnin Fejedelem az ő seregével a Prút folyó
vizén által menni, és a Tatar-Kánnal meg-vinni ké-
szül, a ki 30-ezer emberekkel Befsarábiának vég-vi-
dékin áll. *Szuvarov* Generális a Foksáni ütközet után
2 egymás után jövő kurirok által hivattatott vizsza
seregével együtt.

Teként. Pest Vármegye részéről kinek ki-
nek tudtára adatik, hogy jövő Octobernek 8-dik nap-
ján, Ketskeméth Várofsában lévő 10 kortsmák, a sza-
raz malmok, a' négy országos Váfsárbul bé-jövő haszon-
vételek a' többet ígérőnek árendába fognak adattatni.
Ha kinek tehát az efféle árendáláshoz kedve legyen,
az említett napon Ketskeméthen jelenjen-meg, a'
hol Tek. Consiliarius Burián Sámuel Ur, úgy mint
Királyi Commissárius fogja e dolgot kormányozni. —
Költ Pesthen Aug. 3dik napján 1789.